

Kadernota 2024-2027

Inhoudsopgave

1 Inleiding op de kadernota.....	4
2 Ontwikkelingen.....	7
2.1 Ontwikkelingen Sociaal.....	8
2.2 Ontwikkelingen Ruimte.....	11
2.3 Ontwikkelingen Gebiedsontwikkeling.....	16
2.4 Ontwikkelingen Bedrijfsvoering.....	17
Financiële kaders.....	22
3 Financieel meerjarenbeeld kadernota 2024.....	26
4 Afwegingen, Opties, Risico's en onzekerheden.....	28
5 Reserves.....	31
6 Investerings.....	32

1 Inleiding op de kadernota

In de kadernota doet het college een voorstel aan de gemeenteraad voor de begrotingskaders 2024, te hanteren bij de samenstelling van de programmabegroting 2024. Ook wordt op hoofdlijnen een financieel beeld geschetst op basis van de nu bekende gegevens.

In deze nota gaan we in op de ontwikkelingen die of een keuze op hoofdlijnen vragen van de gemeenteraad of van belang zijn vanwege hun (mogelijke) invloed op de begroting 2024 of mogelijk ook op latere jaren. Het geeft een beeld van de ontwikkelingen waar de gemeente mee te maken krijgt en welke een beslag gaan leggen op de organisatie.

De kadernota 2024 is opgesteld vanuit de onvermijdelijke verplichtingen welke we zien vanuit bestaand beleid, aangevuld met punten vanuit het college uitvoeringsprogramma 2024-2027 en aangevuld met de wettelijke en/of juridische verplichtingen die we op ons af zien komen. In beginsel is er geen nieuw beleid opgenomen; nieuw beleid wordt met een apart voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd. De kadernota is de basis voor en geeft de kaders aan voor de uitwerking van de begroting 2024-2027.

De meicirculaire 2023 is, zoals gebruikelijk, niet begrepen in deze kadernota. Deze was tijdens het opstellen van de kadernota 2024-2027 nog niet voorhanden. Vooruitlopend op de meicirculaire 2023 is er al wel rekening gehouden met de verwachte compensatie voor loon en prijsindexatie en de aangepaste vergoedingen voor maatstaven over de jaren 2022, 2023 en 2024. De inflatie is in de afgelopen periode, en we verwachten dat we voorlopig nog rekening dienen te houden met een aanzienlijke inflatie, dat deze effect heeft op het gepresenteerde resultaat indien we slechts de uitgavenzijde verwerken. Dat is aanleiding geweest om ook nu de verwachte opbrengsten te verwerken zodat we een zo compleet ca vergelijkbaar beeld geven van de toekomstige baten en lasten. Deze werkwijze ligt niet in lijn met de kadernota's van voorgaande jaren, echter de inflatie was in voorgaande jaren ook veel beperkter van omvang.

De programmabegroting moet meerjarig in evenwicht zijn. Met het oog daarop biedt de kadernota een globale doorkijk naar het financiële meerjarenperspectief en de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het meerjarenbeeld uit de programmabegroting 2023 is als uitgangspunt genomen, aangevuld met de structurele doorwerking van de cijfers uit de eerste bestuursrapportage 2023 (eerste Burap 2023) en de ervaringen vanuit de jaarrekening 2022, welke recent is opgesteld. Van daaruit zijn de onvermijdelijke ontwikkelingen die we zien, toegevoegd en zijn deze globaal financieel vertaald in deze kadernota. De indeling van de budgetten per programma is conform de nieuwe inrichting van de organisatie.

Op basis van het totaalbeeld in deze kadernota is er nog geen sprake van een meerjarig evenwicht. Afhankelijk van de verdere ontwikkelingen moet er een aantal keuzes gemaakt worden.

Het financieel meerjarenbeeld is de basis waarop het college en de gemeenteraad een integrale afweging kunnen maken voor wat betreft de doelen en de daarbij behorende inzet van de beschikbare middelen.

De kadernota is niet de begroting zelf, maar is een opiniërend document dat mede de koers bepaalt die in de programmabegroting 2024 per programma verder wordt uitgewerkt. De begroting moet structureel en reëel in evenwicht te zijn of moet dat zijn

in de daaropvolgende jaren (artikel 189 van de Gemeentewet). Dit is een vaststaande eis die getoetst wordt door de toezichthouder, de provincie.

Mutaties meerjarenbegroting Bedrag x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal primitieve begroting	1.894	2.764	782	96
Totaal 1e Bestuursrapportage 2023	-577	-621	-519	-525
Subtotaal prim. 2023 en 1e Burap 2023	1.317	2.143	263	-429
Totaal Sociaal	-12	-12	-12	-12
Totaal Ruimte	-2.347	-1.136	-315	-461
Totaal Gebiedsontwikkeling	-	-	-	-
Totaal Bedrijfsvoering	795	818	326	1.617
Resultaat Kadernota	-1.564	-330	-1	1.144
Begrotingsresultaat	-247	1.814	262	715

Het financiële meerjarenperspectief geeft vooralsnog een positief beeld.

In de kadernota zijn, vanuit de primitieve begroting 2023, eerst de meerjarige mutaties uit de eerste burap 2023 verwerkt. Het saldo wordt daarna aangevuld met de mutaties vanuit de kadernota.

De belangrijkste negatieve budgetmutaties vanuit de kadernota komen voort uit:

- uitbreiding van formatie: een regisseur openbare ruimte, een beleidsadviseur wonen (groei), medewerkers bedrijfsvoering (groei) en medewerkers Duo+ bedrijfsvoering.
- aanpassing budgetten voor de invoer van de omgevingswet per 01-01-2024,
- verhoging bijdrage voor de inzet van team VTH (vergunningverlening, toezicht en handhaving)
- verhoogde bijdrage aan de veiligheidsregio.
- de berekende aanpassing van budgetten Ouder-Amstel en Duo+ als gevolg van loon- en prijsindexatie van de budgetten zijn als p.m. opgenomen, in afwachting van compensatie van het Rijk.

Daarnaast is er ook sprake van positieve budgetmutaties, deze komen onder andere voort uit:

- actualisatie van de algemene uitkering,
- hogere opbrengsten onroerendezaakbelasting door waardetoeename.

Wij verwijzen u graag naar de programma's waarin alle afzonderlijke posten per programma zijn toegelicht.

Groei gemeente

Binnen de gemeente zetten we ons al meerdere jaren in voor groei van onze gemeente. We hebben de ambitie om de komende jaren stevig te groeien. Het gevolg daarvan is dat de gemeente vooral in aantal inwoners, maar onder andere ook in vastgoed toeneemt. Dit heeft grote gevolgen voor het begrotingsbeeld van de gemeente Ouder-Amstel. Niet alleen de baten nemen toe: hogere OZB-opbrengsten, een hogere algemene uitkering, meer opbrengsten uit parkeren en toeristenbelasting, maar ook de lasten gaan toenemen. Voorzover lasten toenemen welke verband houden met de groei van

de gemeente is dat apart vermeld. De baten zijn ongewijzigd opgenomen, behoudens die van de algemene uitkering.

In deze kadernota 2024 is voor de batenzijde enkel de groei qua aantal inwoners en woningen verwerkt in de berekening van de algemene uitkering. Oplevering en sloop van woningen en daarmee gepaard gaande inwoneraantallen in enig jaar werkt door in de aantallen van het daaropvolgende jaar. Ten opzichte van het voorgaande jaar (2023) is de toename van het aantal woningen en inwoners voor het jaar 2026 bijgesteld en verlaagd. Dit heeft een negatieve impact op de omvang van de algemene uitkering voor het jaar 2026 in het meerjarenbeeld.

De groei van de gemeente, zoals opgenomen in de basis voor de berekening van de algemene uitkering, komt voort uit onderstaande projecten:

2024: oplevering H.J.E. Wenckebachweg; sloop Van der Looskwartier

2025: oplevering bouw Van der Looskwartier

2026: oplevering flexwonen De Nieuwe Kern en manageterrein

2027: oplevering Werkstad OverAmstel en Entrada

De prognose van de groei in aantal woningen en inwoners geeft voor de berekeningen van de algemene uitkering, het volgende beeld:

Prognose	2024	2025	2026	2027
Toename aantal woningen (2023 oplevering, telt mee in 2024)	55	57	472	575
Stand 1 januari aantal woningen	6.491	6.548	7.020	7.595
Stand 1 januari prognose inwoneraantallen	14.225	14.350	15.388	16.653

Gemeentelijke opvang vluchtelingen

De behoefte aan opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne houdt aan. De verwachting is dat zolang het oorlogsgeweld in Oekraïne voortduurt, de vluchtelingen blijven komen. Geheel 2023 biedt het Rijk volledige financiering; de regeling loopt tot 4 maart 2024, en kan verlengd worden. In 2024 vangt Ouder-Amstel naar verwachting ongeveer 200 vluchtelingen uit Oekraïne op in Entrada te Amsterdam-Duivendrecht.

Naast de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne is de verwachting dat we als gemeente komend jaar vluchtelingen uit andere gebieden moeten opvangen. Het kabinet werkt aan een wettelijke taak voor gemeenten om opvanglocaties voor asielzoekers te leveren. Gemeenten in Nederland krijgen daarmee een medeverantwoordelijkheid in de opvang van asielzoekers. Dit moet in de toekomst zorgen voor voldoende opvangplekken en een betere spreiding van asielopvang over het hele land.

Als vanuit het Rijk verhoging van de regionale en gemeentelijke taakstelling komt voor vluchtelingenopvang, en wellicht statushouders, is de bekostiging daarvan onbekend. Ook is de huidige formatie hier niet op berekend.

Corona

Op het moment van dit schrijven is corona al een langere periode niet meer dermate van invloed op de activiteiten binnen de gemeente dat we hier in de kadernota 2024 nog rekening mee houden, behoudens de wat langere doorlooptijd op de inkomstenderving van toeristenbelasting en parkeerbelasting. De ramingen van deze opbrengsten zijn aan de hand van actuele informatie bijgesteld.

2 Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen die we nu voorzien en welke van invloed zijn op de gewenste maatschappelijke effecten en de financiële kaders. Veel ontwikkelingen met doorwerking in de meerjarenbegroting 2024 zijn al in de 1e burap 2023 opgenomen vanwege de benodigde aanpassing van de lopende begroting 2023. Om niet in herhaling te vallen zijn deze structurele burap (bestuursrapportage)ontwikkelingen niet opnieuw benoemd in deze Kadernota, maar wordt hiernaar verwezen en is het meerjarige deel hier cijfermatig verwerkt.

Hieronder worden de ontwikkelingen per programma toegelicht die vanaf 2024 een rol gaan spelen. Tevens wordt er aangegeven wat dit betekent voor de meerjarenbegroting.

Per budgetaanvraag is toegevoegd of het een eenjarige (E) of meerjarige (M) post betreft.

2.1 Ontwikkelingen Sociaal

	Sociaal	E/M ¹	2023 primitief	2023 1e Burap	2024 Kadernota 2024	2024 primitief	2025	2026	2027
	bedragen x € 1.000		A	B	C	=A+B+C			
	Primitieve begroting		-12.874			-12.874	-12.304	-12.342	-12.630
	Structurele mutaties 1e Burap 2023	M		-580		-580	-580	-580	-580
S-1	Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	M			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
S-2	Social Return	M			-12	-12	-12	-12	-12
	Totaal Sociaal		-12.874	-580	-12	-13.466	-12.896	-12.934	-13.222

Financiële mutaties Sociaal

S-1 Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024

Verwezen wordt naar de toelichting bij programma "Bedrijfsvoering".

2.1.1 Beter gebruik minimaregelingen

Als gevolg van de energiecrisis en de toegenomen inflatie zijn in 2023 signalen over armoede opgepakt. Inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum konden een energietoeslag aanvragen. Hierdoor zijn 300 extra huishoudens met een laag inkomen bij de gemeente in beeld gekomen. Door deze huishoudens te wijzen op de mogelijkheden van het minimabeleid kan het bereik worden verhoogd van 35% naar 70%. Niet alle 300 huishouden zullen hiervoor in aanmerking komen, als er sprake is van vermogen bestaat er geen recht op het minimabeleid. Door het vergroten van het bereik van het minimabeleid dient jaarlijks rekening te worden gehouden met extra uitgaven van € 100.000.

S-2 Social Return € 12.000 nadeel (meerjarig)

Voor een gezonde samenleving is het belangrijk om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij het arbeidsproces. Om dit te stimuleren wordt Social Return (SR) vaak als verplichting in aanbestedingen van de overheid opgenomen. Inkopers van overheden kunnen zo, bij het verstrekken van opdrachten, de opdrachtnemer verplichten om kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt te betrekken bij de uitvoering van de opdracht. Hiermee worden door SR, mensen -die dat zelfstandig niet of moeilijk lukken- aan werk, passende opleiding of werkervaring geholpen.

Gemeenten Ouder-Amstel en Uithoorn vragen dit al jaren uit in aanbestedingen, maar de invulling van SR kan niet verder geconcretiseerd worden omdat wij geen coördinator social return hebben. Een coördinator social return adviseert en faciliteert de opdrachtnemer bij het zo effectief mogelijk invullen van afspraken en zijn verplichting. Het is een bestuurlijke wens om hier verandering in te brengen. Onlangs hebben de gemeenten Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel in het kader van werkbaarheid in Duo+ aanbestedingen uitgesproken tezamen een coördinator social return aan te nemen en de opdracht te beleggen bij Duo+. Alle drie de gemeenten wensen een zo lokaal mogelijke invulling, om zo maximaal rendement te behalen.

Als de gemeenten social return in eigen beheer willen monitoren en begeleiden, is naar schatting circa 0,5-0,6 fte nodig voor de gemeenten Diemen, Uithoorn en Ouder-Amstel

¹ E=Eenjarig en M=Meerjarig

tezamen. Dit betekent voor de gemeente Ouder-Amstel een jaarlijkse investering van circa € 12.000 en dit bedrag meerjarig op te nemen in de begroting.

2.1.2 Overige ontwikkelingen Sociaal Jeugd - Hervormingsagenda

De jeugdzorg staat zowel inhoudelijk als financieel onder druk. Ook voor Ouder-Amstel brengt dit onzekerheid voor het toekomstige financieel jaarresultaat jeugdzorg met zich mee. De onzekerheden komen onder andere door de stijging in clientaantallen en de zwaarte van de behandeling. Dit sluit aan bij een zorgelijke landelijke trend die de GGD ook in haar Corona Gezondheidsmonitor voor Jongvolwassenen (2021) signaleert. Daarnaast is er ook sprake van landelijk beleid dat bijdraagt aan een toenemend beroep op jeugdhulp. Zo zijn er wachtlijsten voor de volwassenen GGZ - terwijl 70% van de ouders van jeugdigen met hulp GGZ-problematiek heeft – en is er een hoge drempel voor een beroep op de Wet Langdurige Zorg. Waardoor jeugdigen op hulp van gemeenten zijn aangewezen. Ook is de toegang tot hulp op basis van de Jeugdwet ruim geformuleerd waardoor er bijvoorbeeld geen eigen bijdrage gevraagd kan worden - in tegenstelling tot andere voorzieningen.

Hogere kosten worden ook veroorzaakt door de (landelijke) trend van kleinere groepen in de residentiële jeugdhulp en een lagere caseload in de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Tot slot is er sprake van inflatie/CAO's, en krappe arbeidsmarkt die tot stijgende tarieven leiden.

Daarnaast is de richting van de betaalbaarheid van het jeugdzorgstelsel nog niet uitgewerkt. De impact van de Hervormingsagenda Jeugd en de definitieve uitkomst van de onderhandelingen tussen het Rijk en VNG over compensatie van de uitgaven voor jeugdzorg zijn er nog niet. Het bezuinigingspotentieel uit de Hervormingsagenda Jeugd kent een onzekerheid of de maatregelen de geschatte kostenbesparing opleveren en hoe realistisch tijdige realisatie is.

De verwachting is dat de (nog definitief vast te stellen) Hervormingsagenda Jeugd in 2024 nog geen budgettaire gevolgen zal hebben. De verwachting is dat daarna de budgetten van het Rijk gaan afnemen. Dit is naast de al ingezette bezuiniging op jeugdhulp in de Programmabegroting 2023-2026. Zodra de hervormingsagenda definitief is bepaalt het college in hoeverre aanpassingen in de begroting nodig zijn.

Op korte termijn zijn in 2023 extra middelen aangevraagd in de eerste Burap. In voorbereiding op de tweede Burap wordt ingezet - met behulp van het programma datagedreven sturen - op een verbeterde prognose zodat er meer inzicht is in de verwachte ontwikkelingen en daarmee aan college en raad keuze mogelijkheden bieden.

Voor de middellange brengt het college momenteel een aantal scenario's in beeld hoe ingegrepen kan worden bij de jeugdhulp. Bedoeling is de resultaten hiervan te betrekken bij de beheersing en actualisatie van de meerjarig benodigde middelen.

Doordecentralisatie lokale toegang Begeleid Thuis

Gemeenten zijn vanaf 1 januari 2024 verantwoordelijk voor inwoners die een beroep doen op Beschermd Wonen (Begeleid Thuis). Vanaf dat moment krijgen de gemeenten volgens een verdeelmodel structurele middelen van het Rijk om deze taken uit te kunnen voeren. Op dit moment wordt de toegang voor MO/BW (BT/BV) verzorgd door de Centrale Toegang (CT), gevestigd in Amsterdam en uitgevoerd door de GGD Amsterdam. De CT blijft de toegang voor Beschermd Verblijf en Begeleid Thuis

met wooncomponent doen. De eerste stap van de doordecentralisatie is om de regiogemeenten verantwoordelijk te laten zijn voor onderzoek en indicatiestelling van Begeleid Thuis zonder wooncomponent. Het voornemen is om in het derde kwartaal 2023 te beginnen met de implementatie. De middelen voor het organiseren van een lokale toegang zijn nog onbekend. Uit het transformatieplan en de praktijk moet blijken wat de uiteindelijke kosten gaan zijn en op welke wijze deze gedekt worden.

Brede SPUK-regeling

De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. De Brede SPUK-regeling is voor alle gemeenten in werking gesteld om diverse afspraken uit te kunnen voeren. Ouder-Amstel stelt uiterlijke december een integraal plan op, waarin de besteding van de beschikbare middelen zijn opgenomen. De verwachting is dat er meerjarig € 180.000 ter beschikking wordt gesteld.

Schuldhulpverlening

Vanaf 1 januari 2024 wordt de looptijd van een wettelijke schuldregeling (Wsnp-traject) in beginsel verkort naar 18 maanden. Hierdoor moeten inwoners sneller uit de problematische schulden komen en worden er meer hulpvragen verwacht, zodat sneller perspectief en een duurzaam financieel evenwicht en financiële gezondheid kan worden bereikt.

Met de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden werkt de regering aan bestrijding van armoede en sociale uitsluiting. Om de dienstverlening rond armoede, vroegsignalering en schuldhulpverlening te verbeteren worden extra middelen beschikbaar gesteld. Ook investeert het kabinet in een sterker sociaal netwerk en systeem van hulpverlening, waardoor huishoudens met beginnende of dreigende geldzorgen eerder worden geholpen. De middelen die nodig zijn voor de uitwerking in gemeentelijk beleid moeten structureel in de begroting worden opgenomen.

2.2 Ontwikkelingen Ruimte

	Ruimte	E/M ²	2023 primitief	2023 1e Burap	2024 Kadernota 2024	2024 primitief	2025	2026	2027
	bedragen x € 1.000		A	B	C	=A+B+C			
	Primitieve begroting		-2.985			-2.985	-3.255	-4.231	-4.173
	Structurele mutaties 1e Burap 2023			-184		-184	-167	-122	-129
R-1	Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	M			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
R-2	Regisseur openbare ruimte	M			-110	-110	-110	-110	-110
R-3	Nieuw woonruimteverdeelsysteem	E			-6	-6	-	-	-
R-4	Beleidsadviseur wonen 1 fte	M			-80	-80	-80	-80	-80
R-5/ R-6	Invoering omgevingswet (Duo+)/omgevingsplan	M			-200	-200	-300	-200	-130
R-7	Organisatorische aanpassingen teams I&B en DO	M			-26	-26	-26	-26	-26
R-8	Parkeeropbrengst correctie raming begroting 2023	M			-	-	-	500	500
R-9	Bijdrage Veiligheidsregio	M			-60	-60	-60	-60	-60
R-10	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)	M			-600	-600	-600	-600	-600
R-11	Correctie begroting verkoopopbrengst gronden	E			-1.266	-1.266	26	-	-
R-12	Areaaluitbreiding, vertraagde bouw	M			-	-	14	343	127
R-13	Afschrijvingslasten Waver (bijdrage aan Waternet) en Binnenweg dijkverhoging	M			-	-	-	-82	-82
	Totaal Ruimte		-2.985	-184	-2.347	-5.517	-4.558	-4.668	-4.762

R-1 Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024

Verwezen wordt naar de toelichting in programma "Bedrijfsvoering".

R-2 Regisseur openbare Ruimte € 110.000 (meerjarig)

Binnen het werkveld openbare ruimte (zowel bovengronds als ondergronds) is er behoefte om meer nadruk te leggen op gestructureerd opdrachtgeverschap. De behoefte ligt voornamelijk in lijn met het IBOR, waar meer sturing wordt vereist op de maatschappelijke effecten. Door de koppeling en verbinding te maken met andere beleidsterreinen, wordt bij de opdrachverlening inbreng verstrekt om invulling te geven aan de maatschappelijke thema's. Naast de kwaliteit van de openbare ruimte, bieden ook de maatschappelijke effecten aanleiding om te bepalen wanneer een onderdeel uit de openbare ruimte aan vervanging of onderhoud toe is. Dit vergt een andere kijk op de inrichting en een (andere) integrale benadering bij de opdrachtverlening. Hiervoor is vanuit de gemeente meer regie vereist op het proces en op de kwaliteitsbewaking van de gemeentelijke ambitie. De regisseur heeft een belangrijke spilfunctie tussen de uitvoeringsorganisatie Duo+ en de gemeente en waarborgt de kwaliteit van de opdrachtgeversrol vanuit de gemeente.

² E=Eenjarig en M=Meerjarig

R-3 en R-4 Wonen

R-3 Nieuwe woonruimteverdeling € 6.025 nadelig (eenjarig)

In het tweede kwartaal 2023 eindigt de projectorganisatie bij gemeente Amsterdam en wordt de organisatie van de woonruimteverdeling overgebracht naar de werkorganisaties. De behoefte voor een nieuwe coördinator van de woonruimteverdeling blijft. Gemeente Amsterdam blijft penvoerder en per 1 mei wordt gezocht naar een nieuwe coördinator. De kosten van de coördinator worden over de veertien gemeenten omgeslagen naar rato van inwoneraantal.

Voor het jaar 2024 is € 20.000 toegekend voor de nieuwe woonruimteverdeling. De herziene begroting (voor komst regiocoördinator) voor 2024 bedraagt € 26.025. De begroting voor 2024 moet dus met € 6.025 bijgesteld worden.

R-4 Beleidsadviseur Wonen (1 fte), € 80.000 nadelig (meerjarig)

Er zijn veel ontwikkelingen gaande op het dossier wonen, zowel lokaal, regionaal als nationaal. In Ouder-Amstel hebben we de ambitie om ongeveer 8500 woningen bij te bouwen tot en met 2040. En breiden we uit van werken met twee woningcorporaties naar in totaal vijf woningcorporaties. Het opstellen en monitoren van prestatieafspraken gaat op een andere manier ingericht worden en vraagt extra capaciteit. Naast onze lokale ambities, gaan we ook in de regio intensiever samenwerken (denk bijvoorbeeld aan het opstellen van een regionale woonzorgvisie en het bevorderen van doorstroming). Daarnaast zijn er allerlei landelijke ontwikkelingen gaande, en zijn we als gemeente ineens verantwoordelijk voor meerdere taken. Voorbeelden zijn de zes programma's van minister Hugo de Jonge en de komst van de Wet Goed Verhuurderschap (gaat in op 1 juli 2023), de Wet Betaalbare Huur en de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting (gaan waarschijnlijk in op 1 januari 2024). De verplichte verantwoordelijkheden die vanuit deze wetten voortvloeien moeten verwerkt worden in ons beleid: verordeningen en beleidsregels moeten aangepast worden, meldpunten moeten ingericht en gemonitord worden. De huidige beleidsadviseur wonen is met de dagelijkse werkzaamheden al 36 uur bezig, daarnaast ligt er een grote opgave omtrent ons huidige beleid en de aanpassing hiervan (onder andere ambities uit het coalitieakkoord). Ook komen de extra landelijke en regionale taken en onze lokale ambities en vertaling hiervan naar beleid en ons uitvoeringsprogramma er bij. Deze werkzaamheden zijn niet haalbaar voor één beleidsadviseur Wonen. Daarnaast houdt het werk niet op in het dossier Wonen, en zal er naar verwachting in de komende periode nog meer werkzaamheden bijkomen.

R-5 en R-6 Omgevingswet

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet officieel in werking. De invoering van de Omgevingswet wordt gezien als een enorme opgave die tegelijkertijd een grote impact heeft op de interne organisatie en manier van werken. Voor de benodigde voorbereidingen werkt Ouder-Amstel daarom enerzijds (op sommige onderdelen) samen met Duo+. Hier kan gedacht worden aan aspecten als ICT, aanpassen werkprocessen, communicatie en opleidingen.

Anderzijds is Ouder-Amstel ook zelf aan zet, om een aantal onderdelen uit de Omgevingswet uit te voeren. Daarom is de gemeente eerst gestart met de projectmatige aanpak van de invoering van de Omgevingswet, om uitvoering te geven aan de omgevingsvisie en voorbereidingen te treffen voor de Omgevingsplan.

De implementatie is niet beperkt tot 2023, maar dit gaat ook in 2024 en navolgende jaren door. Zo zijn gemeenten wettelijk verplicht om uiterlijk in 2029 de elementen uit de Omgevingswet te hebben ingevoerd. Een van deze elementen is het maken van een

Omgevingsplan. Voor Ouder-Amstel betekent dit dat er incidentele consequenties zijn, waar in de Kadernota rekening mee moet worden gehouden.

Incidenteel

Voor de implementatie van de Omgevingswet zijn aanvullende middelen nodig. Deze middelen zijn nodig om te voldoen aan onze wettelijke taak, namelijk het implementeren van- en uitvoering geven aan de Omgevingsplan. Om dit te realiseren moet er gewerkt worden naar het inzetten van extra capaciteit.

Gevraagd wordt

	2024	2025	2026	2027
Duo+	180.000 (ongewijzigd)	150.000	100.000	50.000
Omgevingsplan	200.000	150.000	100.000	80.000

Deze bedragen bestaan uit de volgende ramingen voor de grootste kostenposten:

1. Omgevingsplan (projectduur 2024-2027):

a. Advieskosten deskundigen (procesbegeleiding nieuw Omgevingsplan, technische ondersteuning digitale verwerking, inventarisatie huidige situatie, onderzoek milieueffecten, toedelen van functies en wettelijke verankering).

b. Beoordeling- en advieskosten verplichte m.e.r.-commissie (Omgevingsplannen moeten verplicht worden voorzien van advies van deze commissie en hiervoor geldt een 'leges' of 'behandel' tarief.

c. Vervangingscapaciteit/inhuur projectleider Omgevingsplan: vanwege de omvang van dit project kan dit niet 'bij' de gewone werkzaamheden worden uitgevoerd, dit betekent dat tijdelijk aanvullende capaciteit nodig is voor behandelen complexe (RO) adviseringsvraagstukken en bestemmingsplannen, omdat dit formele aanvragen zijn en advisering nodig is, kunnen deze niet blijven liggen.

R-7 Organisatorische aanpassingen in de teams Inrichting en Beheer en Dagelijks Onderhoud € 25.500 nadeel (meerjarig)

In de afgelopen jaren is de complexiteit en inhoud van het werk in de teams Inrichting en Beheer en Dagelijks Onderhoud toegenomen door nieuwe en aangescherpte wet- en regelgeving. Dit heeft het gevolg dat werkzaamheden meer afstemming en sturing vergen. Dit betekent dat een aantal operationele managementfuncties in de teams opgewaardeerd moet worden. Hiervoor loopt op dit moment een herwaarderingstraject (in het kader van HR-21).

R-8 Parkeeropbrengsten, correctie raming begroting 2023-2026

Het betreft een administratieve aanpassing van meerjarige budgetten vanaf 2026 als gevolg van een eerder vastgesteld raadsbesluit (2022-56).

R-9 Openbare orde en veiligheid/verhoging bijdrage voor veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland € 60.000 (meerjarig)

De komende jaren 2024-2027 is een verhoging van de bijdrage voor de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland noodzakelijk. Deze extra bijdrage bedraagt structureel € 60.000 op jaarbasis. De Veiligheidsregio verzorgt de regionale brandweezorg en

crisisbeheersing. De afgelopen tien jaren heeft de Veiligheidsregio binnen de eigen begroting steeds geld gevonden - door taakstellingen, ombuigingen en beleidsluwe taakopvatting - voor nieuwe (onvermijdelijke) ontwikkelingen en om de reguliere taken solide uit te kunnen blijven oefenen in een steeds complexer wordende en groeiende stedelijke omgeving. De budgettaire rek is er inmiddels volledig uit en nieuwe taakstellingen zullen ten koste gaan van onder andere de brandweezorg. Het bestuur van de Veiligheidsregio erkent dat en heeft besloten de deelnemende gemeenten om extra structurele middelen te vragen voor de in kaart gebrachte knelpunten om basisbrandweezorg te garanderen, te kunnen voldoen (nieuwe) wet- en regelgeving en een goed personeelsbeleid te kunnen borgen. Het aandeel van de gemeente Ouder-Amstel bedraagt 0,74% van de totale gemeentelijke (regionale) bijdrage.

R-10 Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) € 600.000 (meerjarig)

De uitvoering van de basistaken VTH is door de gemeente Ouder-Amstel vanaf 2016 belegd bij Duo+

Vanaf het moment van oprichting van Duo+ is team VTH verantwoordelijk voor (1) de afhandeling van aanvragen op grond van de wet Wabo, (2) aanvragen en meldingen op grond van de APV en bijzondere wetten, zoals bijvoorbeeld de alcoholwet en (3) het toezicht op grond van de Wabo, de APV en bijzondere wetten, maar ook op het gebied van veiligheid. Het team VTH houdt zich daarnaast ook bezig met erfgoed, juridische advisering en juridische procedures, zoals bezwaar en beroep, klachtenafhandeling, de Wet Openheid Overheid (WOO) en een klein deel van het beleid.

Bij het opstellen van het concept werkplan 2023/2024 is geconstateerd dat de beschikbare middelen van Ouder-Amstel niet toereikend zijn om de door de gemeente gevraagde wettelijke benodigde werkzaamheden tijdig, gedegen en volledig uit te voeren. De afgelopen jaren is een scheefgroei ontstaan tussen de verwachtingen en de beschikbare capaciteit/middelen. Ondanks dat sommige knelpunten in de capaciteit reeds eerder (2017), bij het opstellen van het VTH-beleidsplan, aangekaart zijn, is vanuit zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer niet voldoende geanticipeerd op deze scheefgroei. Door vele personele wisselingen aan beide kanten is kennis en historische achtergrond verloren gegaan. Daardoor is onvoldoende continuïteit geweest in monitoring en (bij)sturing. Tegenover de uitgaven is ook sprake van inkomsten (leges).

Daarnaast is het voornemen twee extra BOA's in te zetten. De inschatting is dat hiervoor een bedrag van € 140.000 nodig is. Dit kan worden gerealiseerd als tegenover deze kosten eenzelfde bedrag aan inkomsten staat; het benutten van de mogelijkheid van het invoeren van bestuurlijke boetes. Het uitgangspunt is namelijk dat de extra inzet van handhaving budgetneutraal plaatsvindt (opgenomen in CUP). De komende tijd zal worden onderzocht wat hiervoor nodig is.

R-11 Aanpassen begroting incidentele verkoopopbrengsten € 1,2 miljoen (eenjarig)

In de begroting 2023-2026 zijn opbrengsten van grondverkoop geraamd. Dit zijn baten die het begrotingssaldo positief beïnvloeden, maar incidenteel van aard zijn. Dat betekent dat de baten bij het bepalen van het structurele saldo moeten worden geëlimineerd. Wij stellen voor dergelijke incidentele opbrengsten niet in de begroting te ramen maar apart aan de raad voor te leggen, conform de bestaande afspraak. Dan kan ook de bestemming van deze incidentele baten (bijvoorbeeld toevoegen aan de algemene reserve) worden bepaald.

R-12 Areaaluitbreiding, vertraagde bouw

Bij het onderdeel Bedrijfsvoering (B-2 Algemene Uitkering) zijn de maatstaven voor het berekenen van de algemene uitkering (aantal woningen, inwoners) vanaf 2026 aangepast als gevolg van actualisatie van de groei van de gemeente. Dit leidt enerzijds tot bijstelling aan de inkomstenkant (algemene uitkering), maar heeft ook tot gevolg dat de al geraamde verhoging van budgetten beheer openbare ruimte in latere jaren beschikbaar hoeven te worden gesteld. Dit leidt tot (tijdelijke) verlaging van lastenbudgetten in de jaren 2025 tot en met 2027.

R-13 Afschrijvingslasten nieuwe investeringen

Aan het investeringsplan zijn twee investeringen met een relatief groot volume toegevoegd. Dit betreft Waver, ophogen van de dijk en aanleggen van de nieuwe weg (zie bij investeringen nummer I-2) ad € 1,9 miljoen in 2025 en dijkverhoging Binnenweg (zie bij investeringen nummer I-4) ad € 0,57 miljoen in 2025. Met de daaruit voortvloeiende afschrijvingslasten is vanaf 2026 in deze kadernota rekening gehouden. De rentelasten worden meegenomen bij het ramen van de financieringsbehoefte en de daarmee gepaard gaande rente.

2.2.1 Overige ontwikkelingen Ruimte Toeristenbelasting

De opbrengst voor de toeristenbelasting stabiliseert naar verwachting in 2024, wanneer de gelijke aantallen toeristen als in 2019 worden bereikt. Pas bij uitbreiding van de hotelkamercapaciteit is een verdere doorgroei van de opbrengsten mogelijk, dan wel bij een verdere verhoging van het tarief van de toeristenbelasting.

Daarom is het noodzakelijk de voortgang te blijven volgen bij de Burap als daartoe aanleiding is.

2.3 Ontwikkelingen Gebiedsontwikkeling

	Gebiedsontwikkeling	E/M ³	2023 primitief	2023 1e Burap	2024 Kadernota 2024	2024 primitief	2025	2026	2027
	bedragen x € 1.000		A	B	C	=A+B+C			
	Primitieve begroting		-311			-311	-272	-279	52
	Structurele mutaties 1e Burap 2023			-		-	-	-	-
G-1	Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	M			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Totaal Gebiedsontwikkeling		-311	-	-	-311	-272	-279	52

Financiële mutaties Gebiedsontwikkeling

Er zijn geen financiële ontwikkelingen te melden.

³ E=Eenjarig en M=Meerjarig

2.4 Ontwikkelingen Bedrijfsvoering

	Bedrijfsvoering	E/M ⁴	2023 primitief	2023 1e Burap	2024 Kadernota 2024	2024 primitief	2025	2026	2027
	bedragen x € 1.000		A	B	C	=A+B+C			
	Primitieve begroting		18.065			18.065	18.596	17.634	16.846
	Structurele mutaties 1e Burap 2023			187		187	126	183	184
B-1	Stijgende rente kapitaalmarkt	M			-75	-75	-75	-135	-135
B-2	Algemene uitkering, actualisatie	M			663	663	663	231	1.522
B-3	Bedrijfsvoering Ouder Amstel extra fte's	M			-195	-195	-195	-195	-195
B-4	Uitbreiding formatie P&O DUO+	M			-76	-76	-76	-76	-76
B-5	Arbeidsmarktkrapte	E			-16	-16	-	-	-
B-6	Integriteit en ondermijning	E			-3	-3	-	-	-
B-7	Ontwikkeling voor opleiding	M			-21	-21	-18	-18	-18
B-8	Vitaliteit en duurzamen inzetbaarheid	M			-13	-13	-13	-13	-13
B-9	Arbozorg en agressie	M			-6	-6	-6	-6	-6
B-10	Invoering omgevingswet (applicaties)	M			-19	-19	-19	-19	-19
B-11	Datagedreven werken	M			-20	-20	-20	-20	-20
B-12	Ondersteuning voor specifieke uitkeringen	M			-13	-13	-13	-13	-13
B-13	Servicedesk interne dienstverlening	M			-16	-16	-16	-16	-16
B-14	Postintake en archief	M			-20	-20	-20	-20	-20
B-15	Algemene prijsindex 2024	M			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
B-16	Indexering prijsgevoelige budgetten Duo+ 2024	M			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
B-17	Index Onroerende zaakbelastingen 2024	M			625	625	625	625	625
B-18	Indexering loongevoelige budgetten Duo+ 2024	M			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
B-19	Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	M			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Totaal Bedrijfsvoering		18.065	187	795	19.047	19.541	18.143	18.647

⁴ E=Eenjarig en M=Meerjarig

Bevolkingszaken

Reisdocumentenpiek vanaf 2024

In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar. Na de huidige reisdocumentendip -van 2019 tot en met 2023- gaan gemeenten vanaf 2024 de effecten merken van de nieuwe cyclus die is ontstaan door invoering van de langere geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten. Volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd, komen vanaf 2024 een nieuw document aanvragen. Deze piek duurt tot 2029.

De effecten van de hogere legesinkomsten op reisdocumenten vanaf 2024 worden in de begroting 2024 en verder verwerkt.

Bestuur en Communicatie

Geen mutaties

Algemene dekkingsmiddelen

B-1 Rentelasten € 75.000 nadeel voor 2024-2025 en € 135.000 voor 2026 en 2027 en volgende jaren

In de liquiditeitsraming gaan we uit van een liquiditeitsbehoefte van een extra 15 mio in 2024 en 12 mio in 2026. In de begroting 2023 is uitgegaan van 2,5% rente, echter gezien de huidige rentepercentages en de verwachtingen ten aanzien van de rente-ontwikkelingen als instrument om de inflatie te kunnen beteugelen, menen we in de berekeningen er nu in ieder geval uit te gaan van een rente van 3%. Dit betekent voor het jaar 2024 en 2025 een toename van de rentelast van € 75.000 per jaar en voor het jaar 2026 en 2027 en volgende jaren een toename van € 135.000 per jaar.

B-2 Algemene uitkering aanpassing budgetten, voordelig, meerjarig

Voor het opstellen van de kadernota heeft een actualisatie van het gemeentefonds plaatsgevonden. Deze actualisatie is gebaseerd op een zo goed mogelijke inschatting van de factoren die van invloed zijn op de hoogte van de algemene uitkering binnen het gemeentefonds en waar een reële inschatting voor gemaakt kan worden.

Actualisatie maatstaven (voordeel 2024 tot en met 2027 respectievelijk € 300.000, € 300.000, - € 100.000 en € 600.000 voordeel)

Allereerst zijn de maatstaven met de grootste financiële impact meerjarig geactualiseerd. Dit betreft met name de prognose van woningbouw, het aantal inwoners en de ontwikkeling van de WOZ waarden. Daarnaast zijn aan de hand van de laatst bekende betaalspecificatie van Binnenlandse Zaken de overige maatstaven geactualiseerd voor 2023 en voor de jaren daarna gelijk gehouden. Zoals ook opgenomen in de inleiding is er eerder voor het jaar 2026 gerekend met hogere aantallen inwoners en woningen, in deze kadernota zijn deze aantallen naar beneden bijgesteld door actualisatie van de verwachtingen van de groei van de gemeente.

Actualisatie Loon- en prijsontwikkeling (voordeel € 363.000 meerjarig)

Ook zijn naar aanleiding van de laatste gegevens van het Centraal Economisch Planbureau de loon- en prijsontwikkelingen (LPO) bekend. Deze LPO gaat over de jaren 2022 (herberekening) tot en met 2024, welke meerjarig doorwerken. In de actualisatie is ervan uitgegaan dat het Rijk aan de gemeenten het lpo-acces over 2022, alsmede de inschatting voor 2023 en 2024 volledig gaat compenseren. De LPO is bedoeld om de stijgende uitgaven in de begrotingen van gemeenten als gevolg loon- en prijsontwikkelingen (deels) te compenseren.

Volume-ontwikkeling en taakmutaties (p.m.)

Vooralsnog zijn er geen financiële effecten meegenomen voor eventuele taakmutaties en de volume-ontwikkeling (trap-op trap-af systematiek). Deze zijn op dit moment nog niet bekend en lopen mee bij de meicirculaire 2023. De compensatie voor taakmutaties werkt in beginsel neutraal door, omdat hier ook extra uitgaven aan verbonden zijn. De volume-ontwikkeling wordt door het Rijk toegepast tot en met 2025 en komt daarna te vervallen. Hiervoor in de plaats komt een andere normeringssystematiek. Voor 2026 is vooralsnog daarvoor in de plaats 1 miljard opgenomen in het gemeentefonds en deze is reeds verwerkt in de begroting voor het jaar 2026.

Nieuwe normeringssystematiek (voordeel € 600.000 meerjarig per 2027)

De provincie maakt de inschatting dat de omvang van het inkomstenniveau van gemeenten, als gevolg van de toekomstige nieuwe normeringssystematiek, minimaal zo hoog zal zijn als het niveau van 2026 en staat toe het bedrag van 1 miljard meerjarig op te nemen in de ramingen. Het aandeel van onze gemeente in deze 1 miljard bedraagt € 600.000 welke we wel opnemen voor het jaar 2027 en volgende jaren.

Overhead

Naast de ontwikkelingen die in de 1e Burap 2023 zijn gemeld, speelt bij Duo+ ook een aantal ontwikkelingen vanaf 2024. Het aandeel van de gemeente Ouder-Amstel in deze kosten bedraagt 25,26% van het totaalbedrag. De resterende bijna 75% wordt door de gemeenten Diemen en Uithoorn gedragen.

Als één van die gemeenten een ontwikkeling niet financieel mogelijk wil maken, dan trekt onze gemeente zich daar ook uit terug. We zijn immers niet in staat een groter deel van de kosten te dragen.

B-3 Bedrijfsvoering Ouder-Amstel

Per 1 oktober 2022 is binnen de ambtelijke organisatie de afdeling Bedrijfsvoering opgericht. Inmiddels is het inrichtingsplan gereed. In dat inrichtingsplan wordt geanticipeerd op de gestage groei qua taken, qua inwonertal en qua begroting. Dit alles vraagt om meer uitvoeringscapaciteit. Ook om andere afdelingen een betere ondersteuning en dienstverlening te leveren, en op deze manier zowel de inhoudelijke beleidsmedewerkers meer ruimte te bieden om aan de toeneemende vragen op hun beleidsterreinen te kunnen voldoen als om het afdelingsmanagement te ontlasten. Per medio 2023 willen we daarvoor 1,6 fte aan management- en beleidsondersteuning aantrekken, en in 2024 wordt daar nog één fte aan toegevoegd. De meerkosten voor 2023 zijn € 60.000, voor 2024 en verder gaat het om € 195.000.

B-4 - 14 Overhead bij Duo+

Team Personeel en Organisatie (Duo+)

B-4 Groeiende organisaties en onboarding personeel (Nadeel € 75.000, meerjarig met ingang van 2024)

Het groeiend aantal gemeentelijke taken geeft uitbreiding van personeel en doorontwikkeling van de organisaties. Ook is de werving van personeel aanzienlijk meer arbeidsintensief geworden. Op het gebied van aansturing en zwaarder P&O advies (HR en organisatieadvies) vraagt dat enige uitbreiding van dit Duo+ P&O team. Voor Ouder-Amstel bedragen daarvan de kosten meerjarig met ingang van 2024 € 71.000. Daarnaast zal er meer aandacht worden besteed aan de correcte opstart van nieuwe medewerkers, de zogenaamde "onboarding". Het gaat meerjarig om € 4.000.

B-5 Arbeidsmarkt krapte (Nadeel € 16.400, eenmalig voor 2024):

Voor alle vier de organisaties worden gestructureerde traineeships en stagemogelijkheden van onderaf ontwikkelt en gecreëerd. Op deze manier willen de organisaties beter in hun personele vervangingsbehoefte kunnen gaan voorzien. Het gaat voorlopig om een incidentele impuls.

B-6 Integriteit en ondermijning (Nadeel € 2.500, eenmalig voor 2024)

Het college vindt het belangrijk om de medewerkers regelmatig bewust te maken van integriteit en risico's van ondermijning, en het herkennen van de signalen. Het gaat hier om de aanschaf van een digitaal leerplatform.

B-7 Ontwikkeling en opleiding (Nadeel € 5.000 voor 2024, en € 1.250 vanaf 2025, voor instrumentarium, Nadeel € 16.500, meerjarig voor 0,8 fte opleidingsadviseur)

Om de eigen medewerkers te blijven binden en boeien en ook om als organisaties klaar te zijn voor de steeds veranderende opgaves, is het belangrijk dat meer wordt ingezet op opleiding en ontwikkeling. Online leren is flexibel en het is gemakkelijk toe te snijden op de individuele medewerker. In 2024 gaat het om eenmalige kosten, in alle jaren gaat het deels ook om meerjarige kosten.

Daarbij wordt 0,8 fte opleidingsadviseur geworven om collectief en individueel passende opleidingstrajecten te ontwikkelen in samenspraak met de betrokkene.

B-8 Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid (Nadeel € 12.650, meerjarig met ingang van 2024)

Medewerkers moeten langer doorwerken en dat moeten zij op een vitale en gezonde manier kunnen doen. In de Cao is opgenomen dat werkgevers in samenspraak met de medezeggenschap een vitaliteitsbeleid inrichten. Dat zal deels collectief zijn en deels op individueel maatwerk worden gebaseerd.

B-9 Arbozorg en agressie (Nadeel € 6.500, meerjarig met ingang van 2024)

Voor verplichte specialistische taken en werkzaamheden op het gebied van arbozorg wordt externe deskundigheid ingeroepen. Hier gaat het om trainingen voor de medewerkers voor het omgaan met agressie.

Team Informatisering en Automatisering (Duo+)**B-10 Invoering Omgevingswet (Nadeel € 19.000, meerjarig met ingang van 2024)**

Met de inwerktreding van de Omgevingswet neemt de beheerlast voor Functioneel applicatiebeheer aanzienlijk toe. Het betreft bovendien een complexe applicatie met meerdere externe koppelingen.

B-11 Datagedreven werken (Nadeel € 20.000, meerjarig met ingang van 2024)

Bij de gemeenten krijgt datagedreven werken steeds meer belang en inhoud. Dit vraagt ook meer van het Datacluster. Het betreft vragen om data te genereren en te ontsluiten, voor gebruik zowel in processen als bij beleids- en besluitvorming. Dit betreft het Ouder-Amstel-aandeel in een formatie-uitbreiding van 1,5 fte naar 2,5 fte. Dit is een stap in een beheersbare groei naar uiteindelijk circa 4 fte.

Team Financiën (Duo+)

B-12 Ondersteuning voor Specifieke Uitkeringen (Nadeel € 13.000, meerjarig met ingang van 2024)

Het Rijk verstrekt de gemeenten steeds vaker zogenoemde SPUK's. In tegenstelling tot de algemene uitkering zijn dit specifieke doeluitkeringen, met een tijdelijk karakter. Het financieel en regeltechnisch "in control" zijn op dit gebied voorkomt financiële risico's en draagt bij aan optimalisering van maatschappelijk rendement. De vakafdelingen blijven uiteraard verantwoordelijk, doch kwalitatief financieel en regeltechnisch advies en controle zijn onontbeerbaar geworden.

Team Interne Dienstverlening (Duo+)

B-13 Servicedesk Interne Dienstverlening en Informatisering en Automatisering (Nadeel € 16.500, meerjarig met ingang van 2024)

De servicedesk behoeft personele uitbreiding vanwege de groei van de organisaties en de toename van de mate van digitalisering. Dit is de eerste groeistap sinds 2016, en is daarmee urgent geworden.

B-14 Postintake en Archief (Nadeel € 19.500, meerjarig met ingang van 2024)

De postintake en archivering moeten aan hogere wettelijke eisen gaan voldoen, en ook de interne controle hierop moet worden georganiseerd. Het gaat om het uitbreiden van 0,5 fte naar 1 fte.

Onvoorzien

1 Onvoorzien

Op grond van artikel 8 lid 6 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is de gemeente verplicht een post onvoorzien op te nemen in de begroting. Het budget onvoorzien wordt ingezet voor uitgaven die als onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting verder geen raming is opgenomen. We stellen voor het budget voor onvoorziene uitgaven niet te wijzigen, we handhaven het budget van € 25.000.

Vennootschapsbelasting

1 Vennootschapsbelasting

De gemeente is belastingplichtig voor de VPB als het gaat om ondernemingsactiviteiten die zij uitvoert. Op basis van de huidige uitgangspunten is de verwachting dat de te betalen VPB over 2024 € 0 danwel beperkt zal zijn. Recentelijk is de belastingwetgeving voor het ophalen van bedrijfsmatig afval gewijzigd. We inventariseren de consequenties van deze aanpassing in de wetgeving.

Financiële kaders

De kadernota 2024 is opgebouwd vanuit het coalitieakkoord 2022, aangevuld met ontwikkelingen die zich tussentijds hebben voorgedaan en onvoorziene, onvermijdelijke en onafwendbare ontwikkelingen die we op ons af zien komen. Het financiële meerjarenbeeld is opgebouwd vanuit de programmabegroting 2023 en is aangevuld met onvoorziene, onvermijdelijke en onafwendbare financiële ontwikkelingen; zoals onder andere de ontwikkelingen ten aanzien van de algemene uitkering, de CAO ontwikkelingen en prijsindexaties. Ook de structurele mutaties vanuit de 1^e burap 2023 zijn opgenomen.

1 Ontwikkelingen Prijsindexaties

B - 15 Algemene prijsindex, p.m. (meerjarig)

Voor de indexeringsvoorstellen volgen we de CPB-ramingen voor 2024 welke per maart 2023 beschikbaar zijn en welke een rol spelen in de begrotingsprocessen. We kunnen rekening houden met de prijsinflatie van het jaar 2023 (5,9% volgens het CPB per maart 2023 voor het jaar 2023) en hetgeen we voor prijsindexatie hadden opgenomen in de begroting 2023 (5%). Echter gezien het beperkte verschil tussen beide percentages en we ook nog geen zicht hebben op de uitnutting van de stelpost prijsindexatie in 2023, stellen we voor dit verschil niet te verdisconteren in het prijsindexcijfer dat we gaan toepassen voor 2024.

Voor 2024 stellen we voor het prijsindexcijfer vast te stellen op de verwachtingen van het Centraal Economisch Planbureau (CEP) per maart 2023 voor het jaar 2024 en dit betreft het kengetal 'Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)' welke geraamd wordt op 3,9%. Het zijn ramingen waarbij er altijd sprake is van een bepaalde mate van onzekerheid, het betreft een inschatting van de economische ontwikkelingen op basis van de informatie die per maart 2023 beschikbaar is.

Het voorstel is om bovenstaande als uitgangspunt vast te stellen. In het geval van bijdragen aan verbonden partijen, zullen de begrotingen van die verbonden partijen gevolgd worden, de indexering van verbonden partijen is niet op voorhand al opgenomen in de berekening van de stelpost prijsindexatie. Voor onze interne beleidsbudgetten passen we prijsindexering toe. Het budget dat nodig is voor indexatie nemen we op in een stelpost, behoudens die van verbonden partijen, die passen we aan op de betreffende budgetten. Er vinden geen automatische bijstellingen van budgetten plaats. In het meerjarenperspectief wordt gerekend met constante prijzen; gelijk aan de werkwijze in Duo+ en de andere DUO-gemeenten.

We ramen het budget voor prijsindexatie op € 550.000 meerjarig. Echter, daar er in de algemene uitkering nog geen rekening is gehouden met de meerjarige compensatie voor inflatie, stellen we voor om de budgetten voor prijsindexatie aan de lastenzijde als p.m. op te nemen. Hiermee zijn de uitgangspunten aan de lasten- en batenzijde identiek toegepast.

We verwachten dat het Rijk ons met de aanpassing van de algemene uitkering gaat compenseren voor de inflatie, die ons noodzaakt de budgetten te indexeren. De verwachting is dat de meicirculaire een eerste tegemoetkoming voor inflatie bevat met een nadere aanpassing in de septembercirculaire. De laatste jaren was er sprake van een beperkte mate van inflatie. Nu de inflatiecijfers toenemen geeft het verschil in momentum dat we de uitgaven en inkomsten beoordelen en het momentum waarop we informatie hebben over de algemene uitkering, welke een aanzienlijk deel van de opbrengsten van de gemeente vormt, een disbalans.

Bij het opstellen van de begroting 2024 is er meer zicht op de uitgaven en opbrengsten en zullen we budgetten actualiseren.

B - 16 Indexering prijsgevoelige budgetten Duo+, p.m. (meerjarig)

Binnen de Duo+ budgetten is rekening gehouden met een beperkte aanpassing voor de prijsinflatie in de jaren 2022, 2023 en 2024. In de budgetten voor 2024 wordt een inhaalslag gepleegd om de budgetten op prijsniveau 2024 te brengen. De aanpassing voor 2022 bedraagt 7,8% waarvan er 1,5% eerder is opgenomen; voor 2023 bedraagt 5,8% waarvan er 1,9% eerder is opgenomen; voor 2024 wordt rekening gehouden met 1,5%. Het aandeel van onze gemeente in de totale aanpassing van het budget voor prijsindexatie bedraagt € 160.000 meerjarig. In eerdere afspraken is overeengekomen dat het budget voor bedrijfsvoering meegroeit met de groei van de inwoneraantallen van de gemeenten; het aandeel van onze gemeente in het groeibudget 2024 bedraagt € 28.000 meerjarig.

We ramen het budget voor indexering van de prijsgevoelige budgetten Duo+ op € 188.000 meerjarig. Echter, daar er in de algemene uitkering nog geen rekening is gehouden met de meerjarige compensatie voor inflatie, stellen we voor om de budgetten voor indexatie van de prijsgevoelige budgetten aan de lastenzijde als p.m. op te nemen. Hiermee zijn de uitgangspunten aan de lasten- en batenzijde identiek toegepast.

B - 17 Index Onroerende zaakbelasting, € 625.000 voordeel (meerjarig)

In de afgelopen jaren heeft Ouder-Amstel de (gemiddelde) OZB-lasten voor de inwoners laten meebewegen met de inflatie cq waardetoeename van de woning. De waardetoeename van de woningen compenseert de daarmee gepaard gaande korting op de algemene uitkering. Het tarief voor de onroerende zaakbelasting 2024 laten we ongewijzigd.

Voor 2024 gaan we uit van een flinke waardestijging van de WOZ-waarden, gebaseerd op de waardebepaling per 1 januari 2023 ten opzichte van 1 januari 2022. De grote waardestijging van woningen in Ouder-Amstel heeft gevolgen voor de inkomsten vanuit de algemene uitkering. Bij de berekening van de algemene uitkering wordt namelijk rekening gehouden met de belastingcapaciteit van gemeenten. Men gaat er vanuit dat gemeenten inkomsten kunnen genereren door het opleggen van aanslagen OZB waarbij er gerekend wordt met de WOZ-waarden binnen de gemeente. Het Rijk past een korting toe op de algemene uitkering waarbij zij rekening houdt met de WOZ-waarden binnen de gemeente tegen een gemiddeld landelijk rekentarief; een hogere WOZ-waarde houdt een hogere korting in op de algemene uitkering.

We laten de opbrengsten OZB gewoonlijk meebewegen met de waardeontwikkeling van de woningen/niet-woningen. Het tarief OZB blijft ongewijzigd, het tarief is immers een vastgesteld percentage van de WOZ-waarde.

In de algemene uitkering is het rekentarief, waartegen de WOZ-waarde wordt gekort, nog niet aangepast. Om daarmee in lijn te blijven zijn de WOZ-waarden voor de berekening van de algemene uitkering niet aangepast aan de waardeontwikkeling. In de begroting 2024 zullen beiden aangepast worden verwerkt.

Voor de berekening van de opbrengst OZB is de WOZ-waarde aangepast aan de waardeontwikkeling over 2022 volgens informatie van het Centraal Bureau Statistiek. Voor de woningen is gekeken naar de ontwikkeling in Amsterdam. De WOZ-waarde per 1 januari 2023 naar de situatie op 1 januari 2024 is bepalend voor de aanslag 2024. We gaan voorzichtigheidshalve uit van een waardetoeename voor woningen van 10% en voor niet-woningen van 8%.

Index rioolheffing

Het tarief voor de rioolheffing wordt gebaseerd op het in 2018 vastgestelde gemeentelijke rioleringsplan 2018-2022 (GRP). De termijn van het huidige gemeentelijke rioleringsplan (GRP) 2018-2022 is verstreken. Naar aanleiding van ontwikkelingen in landelijke wet- en regelgeving, zoals de aankomende Omgevingswet, wordt het GRP vervangen door een 'Water- en rioleringsprogramma' (Wrp).

Het benodigde budget voor dit programma wordt bekostigd vanuit de rioolheffing. Het programma betreft het vervangen en verbeteren van voorzieningen, maar ook de kosten voor zaken als reiniging en inspectie, het kolkenzuigen, het onderhoud oppervlaktewater en het uitvoeren van onderzoeken en opstellen van plannen, personeelskosten et cetera. Naar verwachting is een verhoging van het budget nodig als gevolg van resultaten uit laatste inspecties, gestegen prijzen en implementatie van klimaatadaptieve maatregelen.

In 2023 zal het nieuwe GRP worden uitgewerkt en ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad. Een eventuele verhoging van het budget zal dan voorgelegd worden; nu is het benodigde bedrag (structureel) nog niet bekend.

Zolang het nieuwe GRP niet is vastgesteld hanteren we het GRP 2018 waarin een jaarlijkse indexatie van het tarief is opgenomen. Dit betekent dat we er van uitgaan dat we de tarieven voor de rioolheffing aanpassen met een prijsindexcijfer van 3,9% voor het jaar 2024. Aangezien dit een gesloten systeem betreft geeft dit geen begrotingsresultaat.

Index afvalheffing

Het tarief wordt aangepast om te bereiken dat de opbrengst van de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is. Het jaar 2022 is het eerste jaar geweest waarin diftar is ingevoerd. Er is ervaren dat het afval veel meer gescheiden wordt aangeleverd en er per saldo minder afval wordt aangeboden ter vernietiging. De kosten ter verwerking van het afval nemen hierdoor af en daarmee ook de kosten voor de inwoners. We verwachten dat de inkomsten reinigingsheffing 2024 met toepassing van het prijsindexcijfer van 3,9% op het tarief voor 2024 voldoende zal zijn om de toename in kosten afvalverwerking te kunnen dekken.

1.1 Indexering loongevoelige budgetten

B - 18 Indexering loongevoelige budgetten Duo+ met 4,7%, p.m. (meerjarig)

Ook voor de personele budgetten van Duo+ is de op 6 april 2023 bekrachtigde CAO voor Nederlandse gemeenteambtenaren van toepassing. Voor 2024 zijn er nog geen loonafspraken gemaakt. Voorgesteld wordt de personele budgetten te indexeren met 4,7%. De indexering is gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Economisch Planbureau (CEP) en betreft het kengetal 'Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers'. Dit is de gemiddelde stijging van de lonen en salarissen van de collectieve sector die het CPB verwacht voor 2024. Deze indexering is toegepast op de geraamde personele budgetten van Duo+ en leidt tot een structurele kostenstijging van circa € 440.000. Echter, daar er in de algemene uitkering nog geen rekening is gehouden met de meerjarige compensatie voor inflatie, stellen we voor om de budgetten voor prijsindexatie aan de lastenzijde als p.m. op te nemen. Hiermee zijn de uitgangspunten aan de lasten- en batenzijde identiek toegepast.

B - 19 Indexering loongevoelige budgetten met 4,7%, p.m. (meerjarig)

De op 6 april 2023 bekrachtigde CAO voor gemeenteambtenaren loopt tot en met 1 januari 2024. Voor 2024 zijn er nog geen loonafspraken gemaakt. Voorgesteld wordt

de personele budgetten te indexeren met 4,7%. De indexering is gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Economisch Planbureau (CEP) en betreft het kengetal 'Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers'. Dit is de gemiddelde stijging van de lonen en salarissen van de collectieve sector die het CPB verwacht voor 2024. Deze indexering is toegepast op de huidige salarisbegroting van Ouder-Amstel voor 2023 voor de ambtenaren, de raad en burgemeester en wethouders en leidt tot een structurele kostenstijging van circa € 250.000. Echter, daar er in de algemene uitkering nog geen rekening is gehouden met de meerjarige compensatie voor inflatie, stellen we voor om de budgetten voor prijsindexatie aan de lastenzijde als p.m. op te nemen. Hiermee zijn de uitgangspunten aan de lasten- en batenzijde identiek toegepast.

e. Indexering overige budgetten

- Indexering prijsgevoelige budgetten

De index voor de materiële budgetten bedraagt 3,9%. De indexering is gebaseerd op de verwachtingen van het Centraal Economisch Planbureau (CEP) per maart 2023 voor het jaar 2024 en betreft het kengetal 'Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc)'. Dit is de gemiddelde stijging van de prijzen van de netto materiële consumptie van de collectieve sector.

We hebben het budget voor indexatie van de materiële budgetten berekend maar als p.m. opgenomen. Zie de toelichtingen bij de betreffende posten.

- Indexering subsidiebudgetten

Bij de berekening van de loon- en prijsontwikkelingen bij gesubsidieerde instellingen gaan wij er vanuit dat de kosten van de gesubsidieerde instellingen voor 75% loonafhankelijk en 25% prijsafhankelijk zijn. Waarbij voor de lonen wordt aangesloten op de ontwikkelingen uit de prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers, maart 2023, voor het jaar 2024 (4,7%) en voor de prijzen op de prijs materiële overheidsconsumptie (imoc), maart 2023, voor het jaar 2024 (3,9%). Dit resulteert in een indexatie van de subsidies van 4,5%.

Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken als of de loon- of de prijscomponent een ander gewicht heeft.

We stellen voor in 2024 de subsidies met de index te verhogen, gezien het feit dat de instellingen te maken hebben met reguliere prijsaanpassingen los van de voorgestelde bezuinigingsopgave. Met de gesubsidieerde instellingen worden afspraken gemaakt over de mate van dienstverlening welke passend is bij de beschikbare budgetten. In de kadernota is nog geen aanpassing van de indexatiebudgetten opgenomen. Zie de toelichtingen bij de prijsindexaties.

- Indexering belastingen, niet zijnde OZB

Alle belastingen, niet zijnde OZB, worden geïndexeerd met de prijsindex van 3,9%.

- Indexering leges/tarieven

Het uitgangspunt van de leges is om maximaal kostendekkend te zijn. Omdat de kosten van de leges vooral personele kosten betreffen is het voorstel om uit te gaan van een indexering van 4,7%. Hierbij vindt ook de zogenaamde kostenscan plaats om te beoordelen of de leges kostendekkend zijn en de tarieven op de juiste wijze tot stand komen.

Title

3 Financieel meerjarenbeeld kadernota 2024

Het financieel meerjarenbeeld is opgebouwd vanuit de vastgestelde begroting 2023. De daarin vastgestelde budgetten zijn aangevuld met de (meerjarige) voorstellen vanuit:

- de eerste bestuursrapportage 2023 (eerste burap 2023),
- de raadsbesluiten van 2023 tot en met 1 april 2023 (behoudens het voorstel inzake het mobiliteitsplan waarvan de budgetvoorstellen meerjarig zijn opgenomen, vooruitlopend op de behandeling in de raad op 26 mei 2023),
- de ontwikkelingen die we zien vanuit bestaand beleid welke we als onvermijdelijk beschouwen of welke hun oorsprong vinden vanuit wettelijke en/of juridische verplichtingen,
- de acties vanuit het college uitvoeringsprogramma,
- nieuw beleid.

Dit geeft het volgende beeld van de kadernota 2024-2027 (een min saldo geeft een nadelig resultaat weer).

Mutaties meerjarenbegroting Bedrag x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Primitieve begroting				
<i>Sociaal</i>	-12.874	-12.304	-12.342	-12.630
<i>Ruimte</i>	-2.985	-3.255	-4.231	-4.173
<i>Gebiedsontwikkeling</i>	-311	-272	-279	52
<i>Bedrijfsvoering</i>	18.065	18.596	17.634	16.846
Totaal primitieve begroting	1.894	2.764	782	96
1e Bestuursrapportage 2023				
<i>Sociaal</i>	-580	-580	-580	-580
<i>Ruimte</i>	-184	-167	-122	-129
<i>Gebiedsontwikkeling</i>	-	-	-	-
<i>Bedrijfsvoering</i>	187	126	183	184
Totaal 1e Bestuursrapportage 2023	-577	-621	-519	-525
Subtotaal prim. 2023 en 1e Burap 2023	1.317	2.143	263	-429
Voorstellen Kadernota				
Sociaal				
Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Social Return	-12	-12	-12	-12
Totaal Sociaal	-12	-12	-12	-12
Ruimte				
Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Regiseur openbare ruimte	-110	-110	-110	-110
Nieuw woonruimteverdeelsysteem	-6	-	-	-
Beleidsadviseur wonen 1 fte	-80	-80	-80	-80
Invoering omgevingswet (Duo+)/omgevingsplan	-200	-300	-200	-130
Organisatorische aanpassingen teams I&B en DO	-26	-26	-26	-26
Parkeeropbrengst correctie raming begroting 2023	-	-	500	500
Bijdrage Veiligheidsregio	-60	-60	-60	-60
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)	-600	-600	-600	-600
Correctie begroting verkoopopbrengst gronden	-1.266	26	-	-
Areaaluitbreiding, vertraagde bouw	-	14	343	127

Mutaties meerjarenbegroting Bedrag x € 1.000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Afschrijvingslasten Waver (bijdrage aan Waternet) en Binnenweg dijkverhoging	-	-	-82	-82
Totaal Ruimte	-2.347	-1.136	-315	-461
Gebiedsontwikkeling				
Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal Gebiedsontwikkeling	-	-	-	-
Bedrijfsvoering				
Stijgende rente kapitaalmarkt	-75	-75	-135	-135
Algemene uitkering, actualisatie	663	663	231	1.522
Bedrijfsvoering Ouder Amstel extra fte's	-195	-195	-195	-195
Uitbreiding formatie P&O DUO+	-76	-76	-76	-76
Arbeidsmarktkrapte	-16	-	-	-
Integriteit en ondermijning	-3	-	-	-
Ontwikkeling voor opleiding	-21	-18	-18	-18
Vitaliteit en duurzamen inzetbaarheid	-13	-13	-13	-13
Arbozorg en agressie	-6	-6	-6	-6
Invoering omgevingswet (applicaties)	-19	-19	-19	-19
Datagedreven werken	-20	-20	-20	-20
Ondersteuning voor specifieke uitkeringen	-13	-13	-13	-13
Servicedesk interne dienstverlening	-16	-16	-16	-16
Postintake en archief	-20	-20	-20	-20
Algemene prijsindex 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Indexering prijsgevoelige budgetten Duo+ 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Index Onroerende zaakbelastingen 2024	625	625	625	625
Indexering loongevoelige budgetten Duo+ 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Indexering loongevoelige budgetten Ouder Amstel 2024	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal Bedrijfsvoering	795	818	326	1.617
Resultaat Kadernota	-1.564	-330	-1	1.144
Begrotingsresultaat	-247	1.814	262	715

4 Afwegingen, Opties, Risico's en onzekerheden

4.1 Afwegingen college

4.2 Toekomstige financiering

De prognoses met betrekking tot de groei en de daarmee gepaard gaande investeringen en projectuitgaven en ook andere ontwikkelingen die investeringskredieten vergen, geven het beeld dat er in de toekomst vaker geldleningen aangetrokken moeten worden. Ouder-Amstel heeft momenteel één langlopende geldlening afgesloten.

In de begroting 2024 zal rekening gehouden worden met een rentelast op aan te trekken geldleningen, nodig om in de liquiditeitsbehoefte te kunnen voorzien en deze te kunnen financieren. De rentepercentages fluctueren en laten momenteel een stijgende lijn zien. We houden rekening met een rentepercentage waartegen leningen afgesloten kunnen worden van rond de 3%. Aan de hand van een liquiditeitsoverzicht, waarin ook rekening wordt gehouden met de investeringskredieten opgenomen in deze kadernota, wordt de financieringsbehoefte bepaald.

4.3 Woonlastenontwikkeling 2024-2027

Uitgangspunt is het hanteren van kostendekkende tarieven. Dit kan inhouden dat tarieven van leges en heffingen aangepast moeten worden om gevolg te geven aan dit uitgangspunt.

De gemiddelde woningwaarde voor de aanslagen OZB 2024 worden gebaseerd op de woningwaarde peildatum 01-01-2023 naar de situatie van 01-01-2024. De woningwaarde per peildatum 01-01-2023 is de basis voor de OZB aanslagen 2024; voor een gemiddelde woning in gemeente Ouder-Amstel gaan we uit van de waardetoeename van 01-01-2022 naar 01-01-2023. De waarde van een gemiddelde woning in gemeente Ouder-Amstel verhogen we met 10%, waarbij we ons baseren op de minimaal verwachte waardetoeename voor woningen in Amsterdam. Deze toename komt bovenop de waarde welke we hanteerden in de begroting 2023; de gemiddelde waarde voor het jaar 2024 naar peildatum 01-01-2023 komt daarmee uit op een waarde van € 620.000 (2023 naar peildatum 01-01-2022 € 564.000).

De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in 2024 bedragen € 976 (in 2023: € 941). Door een lager aantal ledigingen is de afvalstoffenheffing gedaald voor het gemiddelde meerpersoonshuishouden en nemen de gemiddelde woonlasten slechts beperkt toe, ondanks de flinke waardetoeename van woningen.

De daarmee gepaard gaande woonlasten geven het volgende beeld:

WOONLASTEN - TOTAAL	€ 976
OZB	€ 484
RIOOLHEFFING	€ 159
AFVALSTOFFENHEFFING	€ 333

4.4 Risico's en onzekerheden

Algemene Uitkering

De algemene uitkering is gebaseerd op de uitkomsten van de septembercirculaire 2022 welke verwerkt zijn in de begroting 2023. De algemene uitkering is aangevuld met de uitkomsten voor 2024 en volgende jaren welke voorkomt uit de decembercirculaire 2022. De algemene uitkering baseren we op de officieel uitgebrachte circulaire. De verwachting ten aanzien van de ontwikkeling van aantallen woningen en inwoners is opgenomen, de algemene uitkering is aangepast aan het accres volgens recente specificaties. De meicirculaire 2023 komt te laat om te kunnen verwerken in de kadernota 2024, we verwerken deze in de begroting 2024.

De nieuwe herverdeling van het gemeentefonds is in de meicirculaire 2022 verwerkt; gemeente Ouder-Amstel is een voordeelgemeente. In de berekening van de algemene uitkering wordt een procentuele korting toegepast op de woz-waarden voor woningen en niet-woningen tegen een landelijk vastgesteld gemiddeld rekentarief. De eerder aangekondigde verhoging van deze korting is in de herverdeling niet verwerkt. Tevens is er een maximale korting per inwoner ingevoerd voor het berekenen van de maximale korting voor niet-woningen. Beide aanpassingen pakken voor onze gemeente positief uit in de uitwerking van de algemene uitkering, in onze gemeente is er sprake van hoge woz-waarden woningen en niet-woningen en is er sprake van een beperkt aantal inwoners. In hoeverre de evaluatie invloed gaat hebben op de herverdeling van het gemeentefonds, is nu nog niet in beeld.

Vanuit het Rijk is aangegeven dat de effecten per gemeente gemaximeerd worden en is besloten tot het invoeren van een ingroeipad, het pad waarmee gemeenten ingroeien naar de nieuwe verdeling. De maximale korting is bepaald op € 7,50 voor 2023, € 15 voor 2024 en € 15 voor 2025 per inwoner. Volgens recente informatie wordt het ingroeipad gemaximeerd tot drie jaar en zal het nieuwe model geëvalueerd worden. Aan de hand van de evaluatie in 2024 gaat besloten worden over het jaar 2026 en verder. Het ingroeipad zorgt er voor dat al te grote afwijkingen van de algemene uitkering per 2023 ten opzichte van de verdeelsystematiek tot en met 2022, gedempt worden gedurende in ieder geval drie jaar.

Coronapandemie

De uitbraak van de coronapandemie heeft een enorme impact gehad. Momenteel zijn er geen specifieke maatregelen voor corona van toepassing. Op dit moment kunnen we nog niet overzien of en in hoeverre het Rijk ons nog gaat compenseren voor de coronauitgaven over 2022. We verwachten dat het Rijk in de meicirculaire 2023 de tegemoetkoming voor gedeelde inkomsten vaststelt op basis van de jaarstukken 2021. Deze tegemoetkoming kan toegevoegd worden aan het resultaat 2023 en ten gunste gebracht worden van de algemene reserve van Ouder-Amstel. Voor het jaar 2024, maar ook voor het jaar 2022 en 2023 is geen rekening gehouden met een vergoeding van het Rijk ter compensatie van gedeelde inkomsten als gevolg van corona.

Reservepositie

De nota reserves en voorzieningen gaat uit van een bedrag van een minimale ondergrens van € 2.000.000 aan algemene reserve (€ 1.000.000 "vrij besteedbaar" en € 1.000.000 "niet vrij besteedbaar"). De stand van de algemene reserve volgens de vast te stellen jaarstukken 2022 en voor verwerking van het resultaat 2022 bedraagt € 2.000.000.

We hebben hieronder een doorkijk opgenomen van de algemene reserve indien we de resultaten van de jaarstukken 2022, de eerste burap 2023 en de resultaten uit de kadernota 2024-2027 hierop muteren.

De beschikbare reserves van Ouder-Amstel zijn inmiddels weer op een niveau boven de minimaal vastgestelde ondergrens. Gezien de voorziene groei van onze gemeente en de verwachting dat de daarmee gepaard gaande lasten vooruit lopen op de eventuele extra baten, is een wat ruimere stand van de algemene reserve gewenst. Na verwerking van de resultaten blijven boven de minimale ondergrens van de algemene reserve.

Bij de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen wordt ook de gewenste minimale stand van de algemene reserve beoordeeld.

Overige risico's

De toekomstige groei van onze gemeente brengt ook risico's met zich mee. Op voorhand hebben we de inzet van ambtelijke capaciteit als voorinvestering op de groei in beeld gebracht. De komende jaren worden ook de verwachte toename in lasten, baten en investeringen in beeld gebracht. Met een investering in of uitbreiding van de formatie bij Duo+ voor de gebiedsontwikkeling is in de huidige meerjarenbegroting nog geen rekening gehouden, behoudens de areaal uitbreidingskosten. Het overleg over de vraag wat er nodig zal zijn wordt dit jaar per team gevoerd. Dit kan leiden tot een voorstel dat wordt opgenomen in de begroting 2024.

De scope van de groei behelst een periode van 15 tot 20 jaar. De uitkomsten van de impact op groei op de gemeentelijke organisatie en het financiële beslag dat hiermee samenhangt zijn ramingen, de werkelijkheid kan hiervan afwijken. Ook vertraging of versnelling van de verwachte bouwontwikkelingen kunnen zorgen voor afwijkingen in positieve als negatieve zin. Ook op externe factoren zoals conjunctuur, pandemies en dergelijke, hebben we geen invloed; deze zijn slecht te voorspellen.

Vluchtelingen Oekraïne

De opvang van de vluchtelingen uit Oekraïne legt een behoorlijke druk op het ambtelijke apparaat maar ook op het zorgveld zoals huisartsen en de scholen. Tot nu toe is met de huidige taakstelling dit uitvoerbaar gebleken. Bij een grotere taakstelling of het verzorgen van meer opvang zijn de grootste risico's onvoldoende medewerkers voor de uitvoering, onderwijspersoneel en zorgpersoneel. Daarnaast lijkt de dekking met de gelden vanuit het Rijk voldoende te zijn maar ook dit is nog niet gegarandeerd na 4 maart 2024.

Aanvraag scholen nieuwbouw/verbouw en sporthal Bindelwijk

In de investeringskredieten is voor het jaar 2024 rekening gehouden met een investering in scholen. Vooralsnog gaan we hiervan uit, actualisatie van het investeringskrediet wordt opgenomen in de begroting 2024.

5 Reserves

De stand van de reserves na verwerking mutaties eerste burap 2023 geeft het volgende beeld:

Dotatie en onttrekkingen reserves x € 1000	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2024 primitief	Eind 2024
	Stand	Primitief	Wijziging	(concept)	Stand
Algemene reserve (voor resultaatbestemming 2022)	2.000	-	-375	-	1.625
Reserve Groot Planmatig Onderhoud	1.899	133	-125	278	2.185
Reserve cultuurfonds	16	-	-	-	16
Reserve Dekking kapitaal lasten gemeentehuis	568	-276	-	-276	16
Reserve Dekking Afschrijvingslasten schoolgebouw	4.810	-130	-	-130	4.551
Reserve Onderhoud (gemeentelijke) gebouwen	840	-88	-168	-657	-73
Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven	11	-	-	-	11
Reserve Dekking huurlasten Jan Hekmanschool	3.309	-116	-	-116	3.077
Reserve ruimtelijke projecten	635	-29	192	-20	778
Reserve regionale samenwerking wonen en ec. Zkn	52	-	-	-	52
Reserve Inventaris	300	37	-	37	374
Reserve Centrumplan	100	-	-	-35	65
Reserve budgetoverheveling	59	-	-59	-	-
Saldo reserves	14.598	-470	-536	-920	12.675

De algemene reserve geeft het volgende beeld. Hierbij gaan we uit van het concept resultaat 2022 waarbij een deel van het resultaat aan de bestemmingsreserves wordt toegevoegd, het restant ad € 2.755.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

De conceptcijfers van de eerste burap 2023 en de kadernota 2024-2027 zijn, voor het verkrijgen van een meerjarenbeeld van de algemene reserve, toegevoegd.

Doorkijk stand Algemene reserve (indicatie). Bedragen x € 1.000	Jrk 2022	Begr 2023	Begr 2024	Begr 2025	Begr 2026	Begr 2027
Algemene reserve per begin boekjaar; 1 januari	2.000	4.755	4.366	4.119	5.933	6.195
Resultaat voorgaand boekjaar (€ 3.130 min € 375 resultaatbestemming 2022)	2.755					
1 ^e Burap 2023		-389				
Kadernota 2024			-247	1.814	262	715
Onttrekking/toevoeging in lopend boekjaar						
Saldo algemene reserve per 31 december jaar (indicatie)	4.755	4.366	4.119	5.933	6.195	6.910

6 Investeringsen

In de kadernota zijn de volgende investeringen opgenomen:

Investeringsen x € 1000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Investeringsen Sociaal				
Brede School IKC/Sporthal	7.000	-	-	-
Nieuwbouw scholen	-	-	9.255	-
Renovatie Kunstgrasveld 1 SVO	-	372	-	-
Renovatie natuurgrasveld 2 CTO-De Hoop	-	30	-	-
Totaal Sociaal	7.000	402	9.255	-
Investeringsen Ruimte				
ATV Natuurgenot	51	-	-	-
Azaleastraat	354	-	-	-
Coen van Boshuizenlaan 2022	238	-	-	-
I-1 Azaleastraat, Begoniastraat, Korenbloemstraat	642			
I-2 Waver, bijdrage aan Waternet weg en dijkophoging		1.900		
I-3 Hoger Einde Noord (HEN)		184		
I-4 Binnenweg Dijkverhoging		570		
I-5 Koninging Wilhelminaweg	30	203		
I-6 Amstelweg-Amstelzijweg	440			
I-7 D.H. de Castrostraat		103		
Groot Planmatig Onderhoud Wegen 2024	782	-	-	-
Groot Planmatig Onderhoud Wegen 2025	-	782	-	-
Groot Planmatig Onderhoud Wegen 2026	-	-	782	-
Groot planmatig onderhoud wegen 2027 - investering	-	-	-	782
GRP 2024	1.495	-	-	-
GRP 2025	-	1.495	-	-
GRP 2026	-	-	1.495	-
GRP 2027	-	-	-	1.495
Investering speeltoestellen 2024	70	-	-	-
Investering speeltoestellen 2025	-	70	-	-
Investering speeltoestellen 2026	-	-	80	-
Vervangen armaturen 2024	100	-	-	-
Vervangen armaturen 2025	-	100	-	-
Vervangen armaturen 2026	-	-	100	-
Vervangen armaturen 2027	-	-	-	100
	-	-	-	-
Totaal Ruimte	4.201	5.407	2.457	2.377
Investeringsen Gebiedsontwikkeling				
	-	-	-	-
Totaal Gebiedsontwikkeling	-	-	-	-
Investeringsen bedrijfsvoering				
Bedrijfshulpmiddelenplan 2025 interieur	-	25	-	-
bedrijfsmiddelenplan 2025 installaties	-	50	-	-

Investerings x € 1000	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
bedrijfsmiddelenplan 2025 interieur raadzaal	-	150	-	-
bedrijfsmiddelenplan 2026 interieur	-	-	90	-
Rioolreiniger	42	-	-	-
Vervanging inventaris gemeentehuis	-	-	-	-
Vervangingsinvestering holder/onkruidborstel	-	90	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
	-	-	-	-
Totaal Financiën	42	315	90	-
Totaal investeringen	11.243	6.124	11.802	2.377

6.1 Investerings openbare ruimte

I-1 Azaleastraat-Begoniastraat-Korenbloemstraat

De trottoirs en wegen in dit gebied komen uit de wegenrisico analyse als slecht naar voren. Dit betekent dat deze straten niet meer voldoen aan de eisen van veiligheid en leefbaarheid. Deze zijn ondertussen dermate slecht dat zij een risico vormen voor bijvoorbeeld valpartijen. Naast de verharding is ook de riolering in slechte staat. Het stelsel ligt niet goed onder afschot en de gietijzeren leidingen zijn aangetast. De riolering moet worden vervangen door een klimaatadaptief stelsel. Deze sluit aan op het stelsel dat op dit moment wordt aangelegd in de Rijksstraatweg en het bestaande diep gelegen stelsel in de Telstarweg.

Op dit moment is Eigen Haard net klaar met renovatie aan de woningen in de Begoniastraat. Voor de Korenbloemstraat en Azaleastraat is er op dit moment geen zicht op de startdatum van de ontwikkeling. De straat van de openbare ruimte is dusdanig slecht dat nog een periode van minimaal vijf jaar wachten met ingrijpen vanuit veiligheid niet mogelijk is. Voor wegen is een investeringsraming opgesteld deze bedraagt € 642.000. De uitvoering en planning van de engineering is afhankelijk van het overleg met Eigen Haard dat nog gevoerd wordt in 2023.

I-2 Waver

Waternet is begonnen met de aanbesteding van het bestek voor het ophogen van de dijk en het aanleggen van de nieuwe weg. De planning is dat de aannemer eind 2023 start met de uitvoering hiervan. De uitvoering neemt ongeveer één jaar in beslag en naar verwachting wordt het werk eind 2024, begin 2025 afgerekend en opgeleverd. Op dat moment zal er door Waternet een bijdrage voor de aanleg van de nieuwe weg gevraagd worden. Voor de aanleg van de nieuwe weg is een bedrag van € 1.900.000 geraamd, welke in 2025 moet worden opgenomen in de begroting.

I-3 Hoger-Einde Noord (HEN)

Het ontwerp is vastgesteld en kan verder uitgewerkt worden tot een bestek. De uitvoering van het HEN is in 2024-2025 gepland dit is namelijk afhankelijk van wanneer Waternet klaar is met de dijkophoging van de Binnenweg. Deze staat gepland in 2023. Voor de uitvoering voor wegen is € 184.000 geraamd voor het jaar 2025.

I-4 Binnenweg

De geraamde bijdrage aan de dijkverhoging (uitvoeringskosten) bedraagt op dit moment € 570.000 (dit is € 180.000 hoger dan in eerste instantie werd geraamd). Er wordt op dit moment nog met Waternet onderhandeld over de definitieve bijdrage die de gemeente

moet leveren. Eind 2023 is meer duidelijkheid over hoe hoog de bijdrage zal zijn. In 2025 moet de bijdrage naar verwachting aan Waternet betaald worden. We gaan uit van een bedrag van € 570.000 welk in de begroting van 2025 is opgenomen.

I-5 Koningin Wilhelminalaan

De engineering is opgevoerd in 2023 (€ 30.000), echter door onvoldoende personele capaciteit wordt deze naar 2024 verplaatst en de uitvoering (€ 202.906) naar 2025. Dit heeft nauwelijks een negatieve invloed op de kwaliteit van het wegonderhoud.

I-6 Amstelweg-Amstelzijweg

De reconstructie Amstelweg en Amstelzijweg is opgenomen in de kadernota 2023. De raming voor de uitvoering komt op € 440.000 welke in 2024 in de begroting moet worden opgenomen.

I-7 D.H. de Castrostraat (onderdeel Van der Looskwartier)

Eigen Haard is begonnen met de sloop van de woningen in het Van der Looskwartier en start aansluitend de nieuwbouw. Hiervoor wordt het riool en de wegfundering vooruitlopend op de nieuwbouw aangebracht. Uit de wegininspectie en rioolinspectie komt naar voren dat deze in de D.H. de Castrostraat, aansluiten op het Van der Looskwartier, in slechte staat is.

De wegen, de Thersiastraat, Van der Loosstraat en de D.H. de Castrostraat zullen na het gereedkomen van de nieuwbouw opnieuw aangelegd worden en herstraat. De planning hiervoor is 2025. Voor de uitvoering is € 103.000 in 2025 benodigd.